

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

вул. Генерала Алмазова, 18/9, м. Київ, 01133, тел. (044) 285-12-74, факс (044) 286-79-85
www.spfu.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032945

№ _____
На № _____ від _____

На № 3211-03/45451-03 від 14.09.2021
На вик. п. 3 № 42044/0/1-21 від 09.09.2021
До листа Фонду від 24.09.2021 № 10-24-22392

Міністерство економіки України

Щодо проекту Закону України

За результатами опрацювання проекту Закону України «Про мораторій на відчуження майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР» (далі – проект Закону про мораторій), надісланого листом Мінекономіки від 14.09.2021 № 3211-03/45451-03, на виконання пункту 3 Протоколу наради під головуванням Прем'єр-міністра Шмигала Д. А. від 03.09.2021 з питань розпорядження майном загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР та враховуючи положення проекту Закону України «Про правовий режим майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР» (далі – проект Закону про правовий режим) (лист Мінекономіки від 14.09.2021 № 3211-03/45446-03), а також в доповнення до листа Фонду державного майна України (далі – Фонд) від 24.09.2021 № 10-24-22392 в межах своїх повноважень повідомляємо.

Перш за все Фонд висловлює свою позицію щодо підтримки в цілому Мінекономіки стосовно необхідності законодавчого врегулювання визначення суб'єктів права власності на розташоване на території України майно, яке станом на 24 серпня 1991 року перебувало у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР (далі – загальносоюзне майно), та збереження такого майна у державній власності та в інтересах громадян України.

На сьогодні Постановою Верховної Ради України встановлено, що до законодавчого визначення суб'єктів права власності загальносоюзного майна таке майно є державним¹.

¹ Постанова Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943-ХІІ «Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР»

Конституцією України встановлено, що правовий режим власності визначається виключно законами України².

Оскільки на сьогодні немає спеціального закону, який остаточно, на законодавчому рівні, визначить суб'єктів права власності на загальносоюзне майно, питання щодо прав власності на таке майно вирішується у судовому порядку, за позовами органів прокуратури.

Національні суди України підтверджують, що вказане майно є державною власністю. Однак останнім часом судова практика щодо повернення такого майна у державну власність не є позитивною через сплив строку позовної давності.

Варто звернути увагу, що про проблему відсутності спеціального закону свідчить рішення Європейського суду з прав людини від 09.10.2018 у справі «Фонд «Батьківська турбота» проти України» (заява № 5876/15), яким Європейський Суд вказав на відсутність в Україні закону, який би чітко регулював правовий статус майна всесоюзних громадських організацій колишнього Радянського Союзу, розташованого на території України, та передбачав інвентаризацію майна таких організацій.

Враховуючи зазначене вище та рішення РНБО³, **першочергово необхідно врегулювати питання на законодавчому рівні шляхом прийняття Закону про правовий режим** такого майна, для реалізації вимог якого необхідно буде встановити мораторій.

При цьому Закон про мораторій має встановлювати чіткі терміни такого мораторію, враховуючи практику Європейського суду з прав людини, а саме рішення ЄСПЛ у справі «Зеленчук і Цицюра проти України» (заяви № 846/16 та № 1075/16).

У цьому рішенні Суд проаналізував відповідність мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення, який встановлений Перехідними положеннями Земельного кодексу, статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, яка гарантує право на повагу до власності, та встановив, що мораторій, який de facto необмежений, а умови його зняття – невизначені, порушує норму Першого протоколу.

Варто зауважити, що рішення ЄСПЛ мають безпосередню юридичну силу в правовій системі України і суди загальної юрисдикції можуть прямо посилатися на них у вирішенні спорів. Стаття 17 Закону України «Про виконання рішень і застосування практики Європейського суду з прав людини» передбачає, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику ЄСПЛ як джерело права. Частина четверта статті 10 Цивільного процесуального кодексу передбачає, що суд застосовує при розгляді справ Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950

² Стаття 92 Конституції України

³ Рішення РНБО, уведене в дію Указом Президента України від 12.03.2015 № 140

року і протоколи до неї, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, та практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

Зважаючи на зазначене, Фонд не може підтримати **проект Закону про мораторій**.

Одночасно враховуючи необхідність встановлення мораторію як такого, що необхідний для **реалізації вимог Закону про правовий режим (після його прийняття), пропонуємо статтю 5 (Прикінцеві положення) проекту Закону про правовий режим доповнити новим пунктом такого змісту:**

«Встановити на два роки з дня набрання чинності цим Законом мораторій на відчуження майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР, яке станом на перше січня року, в якому набуває чинності цей Закон, перебуває у володінні їх правонаступників або утворених такими правонаступниками суб'єктів господарювання.».

Голова Фонду

Дмитро СЕННИЧЕНКО

ЗАКОН УКРАЇНИ**“Про мораторій на відчуження майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР”**

Цей закон спрямований на збереження майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР у державній власності та в інтересах громадян України.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні: загальносоюзні громадські об’єднання (організації) колишнього Союзу РСР - добровільні громадські організації та/або регіональні організаційні структури із статусом чи без статусу юридичної особи, які діяли на території Української РСР, крім творчих спілок колишнього Союзу РСР;

майно загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР - розташовані на території України цілісні майнові комплекси, будівлі, споруди, нежитлові приміщення, інші матеріально-технічні ресурси підприємств, установ та організацій, які станом на 24 серпня 1991 року перебували у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

Стаття 2. До законодавчого визначення суб’єктів права власності майна загальносоюзних громадських (об’єднань) організацій колишнього Союзу РСР, розташованого на території України, встановити мораторій на:

відчуження майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР, яке станом на сьогодні перебуває у володінні їх правонаступників або утворених такими правонаступниками суб’єктів господарювання;

відчуження акцій та часток суб’єктів господарювання, утворених на базі майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

Стаття 3. Для цілей цього Закону під відчуженням майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР, акцій та часток суб’єктів господарювання, утворених на базі майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР розуміється укладення та виконання договорів купівлі - продажу, застави, іпотеки, внесення до статутних капіталів суб’єктів господарювання, інших правочинів, які передбачають перехід права власності до інших юридичних та фізичних осіб.

Стаття 4. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України:

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000018233200EEF89400

Підписувач Любченко Олексій Миколайович

Дійсний з 25.05.2021 0:00:00 по 24.05.2023 23:59:59

Мінекономіки

3211-03/45451-03 від 14.09.2021 16:37

у місячний строк з дня набрання чинності цим Законом подати в установленому порядку проект закону щодо правового режиму майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

**Голова
Верховної Ради України**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України “Про мораторій на відчуження майна
загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР”
(далі - проект Закону)

1. Мета

Проект Закону розроблено з метою збереження у державній власності майна, яке станом на 24.08.1991 перебувало у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Постановою Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943 "Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР" встановлено, що тимчасово, до законодавчого визначення суб’єктів права власності майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, зазначене майно є загальнодержавною власністю.

На сьогодні це питання законодавчо не врегульовано.

Наслідком відсутності відповідного закону є перехід до недержавних структур більшої частини майна загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР, що переважно створювалося за рахунок державних капітальних вкладень. Зазначене суперечить інтересам держави та потребує врегулювання на законодавчому рівні.

Для забезпечення можливості подальшого врегулювання питання правового режиму майна загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР та реалізації прав держави як його власника пропонується встановити мораторій на відчуження зазначеного майна.

3. Основні положення проекту акта

Проектом Закону передбачається встановити мораторій на відчуження майна, розташованого на території України, яке станом на 24.08.1991 перебувало у віданні, володінні та/або користуванні загальносоюзних громадських об’єднань (організацій) колишнього Союзу РСР, а на сьогодні перебуває у володінні правонаступників зазначених громадських об’єднань (організацій).

4. Правові аспекти

Цивільний кодекс України;

Постанова Верховної Ради України від 04.02.1994 № 3943 "Про майно загальносоюзних громадських організацій колишнього Союзу РСР".

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту Закону не потребуватиме фінансування з Державного бюджету України.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект Закону не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000018233200EEF89400

Підписувач Любченко Олексій Миколайович

Дійсний з 25.05.2021 0:00:00 по 24.05.2023 23:59:59

Мінекономіки

3211-03/45451-03 від 14.09.2021 16:37

7. Оцінка відповідності

Положення проекту Закону:

не містять норм, що порушують права та свободи, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

не стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

не впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

не містять ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

не створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту Закону не матиме впливу на ринкове середовище; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Позитивний	Забезпечення умов для збереження майна загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР у державній власності.
Правонаступники загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР, у тому числі організації професійних спілок.	Негативний	Обмеження можливості розпорядження майном, що є державною власністю та перебуває у володінні правонаступників загальносоюзних громадських об'єднань (організацій) колишнього Союзу РСР.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр економіки України**

Олексій ЛЮБЧЕНКО

_____ 2021 р.